

Sammanfattning

I den här rapporten studeras utvecklingen av resandeförd alkohol och köp av smugglad alkohol under tioårsperioden 2009–2018. Dessutom studeras de båda delmängdernas geografiska fördelning och utbredning i olika grupper av befolkningen i Sverige.

Det datamaterial som använts är den frågeundersökning som genomförs inom ramen för Monitormätningarna. Alla uppgifter anges i, eller är baserade på, liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre.

Den totala alkoholkonsumtionens utveckling 2009–2018

- Den totala alkoholkonsumtionen uppgick under 2018 till 8,83 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det var en minskning med 7 % sedan 2009.
- Under 2018 stod den registrerade delen för 81,5 % och den oregistrerade för 18,5 % av den totala konsumtionen i landet.

Registrerad och oregistrerad konsumtion

- Den registrerade försäljningen har varit stabil under perioden. Sedan 2009 har den minskat med 1 %.
- Den oregistrerade konsumtionen minskade däremot med 27 % under tioårsperioden.

Resandeförseln

- Resandeförseln uppgick under 2018 till 0,92 liter, vilket var en minskning med 34 % sedan 2009.
- Resandeförselns andel av den totala konsumtionen har minskat från 14,6 % i början av perioden till 10,4 % år 2018.
- Resandeförseln domineras av spritdrycker, följt av starköl och vin.

Köp av smugglad alkohol

- Köp av smugglad alkohol uppgick under 2018 till 0,39 liter, vilket var en minskning med 42 % sedan 2009.
- Andelen smuggelalkohol av den totala konsumtionen har minskat från 7,0 % i början av perioden till 4,4 % år 2018.
- Köp av smugglad alkohol domineras av starköl följt av spritdrycker.

Resandeförsel och köp av smugglad alkohol i olika geografiska områden

Sveriges län

- Resandeförseln var störst i de södra delarna av landet för att successivt minska ju längre norrut länen är belägna.

- Mönstret är inte lika tydligt när det gäller köp av smugglad alkohol. Där har även norra Götaland och vissa län i Svealand en relativt hög andel köpt smuggelalkohol.

Kommuner med olika invånartäthet

- Resandeförseln var under perioden 2014–2018 lägre i glesbygdskommuner jämfört med mer tätbefolkade kommuner.
- Köp av smugglad alkohol var däremot lägre i storstadskommuner jämfört med övriga kommuner.

Resandeförsel och köp av smugglad alkohol i olika grupper i befolkningen

Män och kvinnor

- Både resandeförsel och köp av smugglad alkohol var betydligt mer omfattande bland män än bland kvinnor.
- Under perioden 2014–2018 var resandeförseln 2,5 gånger vanligare bland män och köp av smugglad alkohol var mer än tio gånger vanligare.

Åldersgrupper

- Under åren 2014–2018 var köp av smugglad alkohol mest omfattande i den yngsta åldersgruppen, 20–29 år för att successivt minska med stigande ålder.
- Resandeförseln var lägst i den yngsta åldersgruppen men störst i åldersgruppen 50–64 år under perioden 2014–2018.

Grupper med olika socioekonomiska status

- Köp av smugglad alkohol var minst vanlig i gruppen med högst socioekonomisk status.
- Resandeförseln var störst i den socioekonomiska mellangruppen.

Högekonsumenter

- Skillnaden mellan högekonsumenter och övriga konsumenter var mycket tydlig. Köpen av smugglad alkohol var nästa nio gånger större bland högekonsumenterna och resandeförseln var nästa tre gånger så stor.
- Samtidigt var högekonsumenternas alkoholkonsumtion nästan sju gånger större, vilket innebär att skillnaden i andelen smugglad alkohol av den totala alkoholkonsumtionen med all säkerhet inte var lika stor mellan de båda grupperna.